

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av rapport Underlag om lokal och regional klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen (M2022/01830)

Inledning

Kiruna kommun instämmer i flertalet av utredningens förslag men vill betona att den nationella samordnarens kansli bör utveckla ett arbetssätt som tillgängliggör resurserna i hela landet och att färdplanens olika nivåer och kompetensutvecklingen kring dessa, utformas med hänsyn till resurssvaga kommuner och kommuner med stora geografiska avstånd. Den nationella samordningen kan stärka den gemensamma målbilden för landets kommuner.

Kiruna kommun anser att inrättande av en klimatomställningsfunktion på strategisk nivå är en av de viktigaste delarna i förslagen. Det är dock av största vikt att ansökan och återredovisning av medel för inrättandet inte blir allt för omfattande. Funktionen kan med fördel också samordnas med den kommunala energi- och klimatrådgivningen mot privatpersoner samt mindre och medelstora företag och organisationer.

Kiruna kommun instämmer i förslagen om standardiserad redovisning och förstärkning av Länsstyrelsernas uppdrag samt vill understryka betydelsen av ökade klimatkrav i offentlig upphandling och upphandlingsmyndighetens roll i detta. Kommunen anser att de resurser som enligt förslagen avdelas för ökade klimatkrav i upphandling är underdimensionerade. Kommunen ställer sig tveksam till regional upphandlingssamordning och anser att samverkan här bör fokusera utveckling av kriterier och arbetssätt snarare än genomförandet av konkreta upphandlingar.

Kiruna kommun vill betona vikten av att insatserna kring myndighetslyft för kommuners klimatomställning bör vara långsiktiga och påminna om att en rådgivningscentral för försöksverksamhet kommer att vara särskilt viktig för resurssvaga kommuner.

Kiruna kommun ser positivt på förslagen om kolinbindning i skogsmark och påminner om förhållandena i fjällkommuner och områden ovan odlingsgränsen.

4 Förslag på styrmedel och andra åtgärder

4.1 Nationell samordnare för Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning

Kommunen instämmer i förslagen under kap 4.1 och understryker vikten av att kansliet får i uppdrag att utveckla ett arbetssätt med distansöverbyggande lösningar eller decentraliserat kansli – i syfte att tillgängliggöra resurserna över hela landet.

Den nationella samordningen kan stärka den gemensamma målbilden för landets kommuner.

4.1.2 Färdplan för kommuner och regioners klimatomställning

Kommunen instämmer i förslaget, och understryker vikten av att de olika nivåerna i färdplanen utformas så att resurssvaga kommuner och glest befolkade kommuner har möjlighet att välja en nivå som ger utveckling men där åtagandet är rimligt i förhållande till förutsättningarna.

4.1.3 Kompetenslyft för klimatet – leda klimatomställning med helhetssyn

Kommunen instämmer i förslaget och föreslår att utbildningen får en processinriktad uppläggning där kommuner med olika förutsättningar kan nyttja aktuella vägval i den egna kommunen som konkreta exempel under utbildningens gång. Detta är särskilt viktigt i resurssvaga kommuner.

4.2 Myndighetslyft för kommuners och regioners klimatomställning

Kommunen instämmer i förslagen och vill betona vikten av att åtgärderna blir långsiktiga och som årligen identifierar hinder och möjligheter i befintlig lagstiftning.

4.2.2 En kunskapsarena för kommuner och regioners klimatomställning

Instämmer i förslaget om att vidareutveckla den samlade webbplatsen och föreslår att den utformas med koppling till de olika nivåer av åtagande som kommuner kan göra enligt Färdplanen. Detta för att så långt som möjligt underlätta för resurssvaga kommuner att nyttja den samlade kunskapsarenan som utgångspunkt för konkreta åtgärder.

4.2.3 Rådgivningscentral för försöksverksamhet för kommuner och regioners klimatomställning

Kommunen instämmer i förslagen och betonar vikten av att en rådgivningscentral bör samla kompetens inom den fysiska planeringen med koppling till klimatanpassningsåtgärder. En rådgivningscentral är särskilt viktig för resurssvaga kommuner.

4.2.4 Förstärkt uppdrag till statistikmyndigheter att utveckla statistik på lokal och regional nivå

Kommunen instämmer i förslagen då tillgång till samordnad statistik på lokal och regional nivå är viktig för att tydliggöra riktningen för klimatomställningen.

4.3 Klimatomställningsfunktion på strategisk nivå hos kommuner

Kommunen instämmer i förslagen kring inrättandet av en klimatomställningsfunktion och att statsbidrag för detta kopplas till de åtaganden som kommunerna gör enligt Färdplanen.

I många kommuner kan denna funktion vara en nödvändig förutsättning för framgångsrikt arbete med klimatomställningen.

Det är av största vikt att ansökningsförfarande och återredovisning av statsbidraget inte blir allt för resurskrävande och komplicerat. Detta kommer i så fall att motverka förslagets egentliga syfte.

Kommunen föreslår vidare att funktionen villkoras med samordning med den kommunala energi- och klimatrådgivningen mot privatpersoner, mindre företag och organisationer. I förlängningen föreslås att de statliga medel som utbetalas för båda dessa ändamål borde kunna nyttjas för att skapa ett gemensamt resurscentrum för klimatarbetet i kommunerna. Idag tillåts inte den kommunala energi- och klimatrådgivningen arbeta med kommunala verksamheter vilket särskilt i mindre kommuner leder till att tillgängliga resurser och kompetenser splittras. Möjligheterna att med konkreta åtgärder i de kommunala verksamheterna, stödja och inspirera privatpersoner, företag och organisationer skulle öka om den strategiska funktionen samordnades med den kommunala rådgivningen mot dessa grupper. Det är då också viktigt att regelverket kring statsbidraget utformas så att det kan nyttjas av såväl enskilda kommuner som av mindre kommuner som valt att samverka kring klimatarbetet.

4.4 Standardiserad redovisning av klimatåtgärder

Kommunen instämmer i förslaget. En standardiserad redovisning underlättar jämförbarhet och uppföljning av klimatåtgärder.

4.5 Förstärkt uppdrag till Länsstyrelsen att leda och koordinera energi- och klimatomställningen på lokal och regional nivå.

Kommunen instämmer i förslaget. Länsstyrelsen är redan idag en värdefull källa till information och vägledning inom exempelvis *Klimatklivet*.

4.6 Regional upphandlingssamordning

Kommunen ställer sig tveksam till förslagen om regional upphandlingssamordning då det är viktigt att upphandlingskriterier kan anpassas till respektive kommuns beslutade mål och inriktningar för klimatarbetet. Det kan finnas en risk att kommuner som kommit olika långt i klimatarbetet hämmar varandra istället för att stötta varandras utveckling. Regional samverkan borde fokusera utveckling av kriterier och arbetssätt snarare än att genomföra samordnade, gemensamma upphandlingar.

4.7 Regional mobilitets och tillgänglighetsfunktion

Kommunen instämmer i förslaget. Det är viktigt att förutsättningarna i glest befolkade regioner med stora geografiska avstånd beaktas vid ett genomförande.

4.8 Ökade klimatkrav i offentlig upphandling

Kommunen instämmer i förslagen men vill betona att upphandlingsmyndigheten behöver tillräckliga resurser för att förslaget ska få önskvärd effekt. De resurser som enligt avsnitt 4.12 avdelas för ändamålet bedöms underdimensionerade.

4.9 Kolinbindning, skogsmark

Kiruna kommun ser det som mycket positivt med fortsatt fokus på återvätning. När det gäller fortbildning och kompetenshöjning så behöver man ta hänsyn till de lokala förhållanden som finns i de olika länen. I fjällkommunerna ovan odlingsgränsen ägs och förvaltas merparten av markerna av staten. Kommun vill understryka vikten av att även denna typ av mark- och skogsägare behöver ha möjlighet till stöd i likhet med LONA.

Vidare delar vi uppfattningen att det är lite för komplicerat att söka de befintliga stöden LONA och LOVA då dessa behöver initieras och hanteras av kommunen som mellanhand vilket gör att det finns risk för att mindre mark- och skogsägare tycker att det är för krångligt. Här ser vi att ett uppsökande arbete är av största vikt för att nå fram till dessa aktörer. Det ska också tilläggas att för en mindre markägare är det trots statligt stöd en förlustaffär om marken inte fortsatt kan nyttjas till skogsbruk. Ytterligare ekonomisk kompensation behövs för att motivera ekosystemtjänster inom det småskaliga skogsbruket. Det borde också vara möjligt för exempelvis jaktlag (JVO eller VVO) eller samebyar att söka för mindre våtmarksåtgärder på annans mark (även statlig) då dessa ofta har bäst lokalkännedom och kunskap om hur naturen förändrats genom tiderna.

4.10 Tillstånds- resp. anmälningsplikt för stora energi- och eleffektanvändare

Kommunen instämmer i förslaget eftersom detta bidrar till att synliggöra klimatpåverkan.

Beslut fattat på delegation med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning punkt 3.11.3, kommunstyrelsens beslut 2022-09-26, § 248.

Gunnar Selberg (C)
kommunstyrelsens ordförande